



**RAAD VAN BEHEER**  
HOUDEN VAN HONDEN

# Gebitsonderzoek zet tanden in de malafide hondenhandel

Het ExpertiseCentrum Genetica van de Faculteit Diergeneeskunde Utrecht doet onderzoek naar het wisselpatroon van de snijtanden bij pups.

Het onderzoek is begonnen met als doel een instrument te maken waarmee de import van te jonge pups door malafide hondenhandelaren kan worden aangepakt. De Raad van Beheer steunt het onderzoek van harte.

Hildeward Hoenderken, voorzitter van de Raad van Beheer: "De Raad van Beheer werkt graag mee aan een onderzoek dat de controle op (illegale) importen van honden kan verbeteren. De kennis die uit dit onderzoek komt, kan heel duidelijk in de praktijk worden gebruikt. Wij zijn blij dat zo veel van onze fokkers aan dit onderzoek hebben bijgedragen!"



Hondenhandel is *booming business*. Zeker in de coronajaren steeg de vraag naar pups explosief. Er valt veel geld te verdienen en daar komen zoals bekend ook minder goed bedoelende partijen op af. Om aan de enorme vraag te voldoen komt een groot deel van de pups uit Oost-Europa. Schattingen gaan uit van zo'n 80.000 pups die jaarlijks uit landen zoals Hongarije, Slowakije, Polen en Tsjechië worden geïmporteerd. (Vergelijk: per jaar worden er in ons land 'slechts' zo'n 36.000 stamboompups geboren...) De hondjes komen uit 'puppyfabrieken': boerenschuren waar tientallen fokteven van uiteenlopende rassen continu nestjes krijgen. Via distributiecentra worden de pups op bestelling naar ons land gebracht.

## Valse papieren

Eén aspect van deze handel is dat dierenartsen in Oost-Europa valse gezondheidsverklaringen en dierenpaspoorten afgeven. Daarmee groeit het risico dat de pups gevaarlijke ziekten meenemen. Zo moet een pup verplicht tegen rabiës worden ingeënt op een leeftijd van twaalf weken, en mag hij pas de grens over als hij vijftien weken is. Daar wil de malafide handel niet op wachten, want schattige jonge pups verkopen beter. De meeste hondjes komen dus veel jonger naar ons land, illegaal dus, met als gevolg dat ze cruciale inentingen niet hebben gehad. Hierdoor wordt ons land overspoeld met pups die allerlei aandoeningen, ziektes en gebreken hebben.



Foto: Merlijn Doornik.

Onderzoeker Henriëtte Booij-Vrieling: "Hoe groter de groep onderzochte honden, des te beter je voorspellingen worden."

### Fraude aantonen

Om deze praktijken een halt toe te roepen, of in ieder geval moeilijker te maken, startte het ExpertiseCentrum Genetica van de Faculteit Diergeneeskunde Utrecht enige jaren geleden een onderzoek naar het wisselpatroon van de snijtanden bij pups. Doel van het onderzoek is het ontwikkelen van een betrouwbare en eenvoudig in te zetten tool om de werkelijke leeftijd van pups vast te stellen, zodat fraude met geboortedata kan worden aangetoond. Veterinair specialist tandheelkunde dr. Henriëtte Booij-Vrieling begeleidt het onderzoek, samen met veterinaire interne geneeskunde en coördinator van het expertise-

centrum dr. Hille Fieten. Henriëtte: "Het onderzoek startte al eind 2016, toen wij op verzoek van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit bij een groep van negentig in beslag genomen pups van uiteenlopende rassen de gebitten onderzochten om te zien of de leeftijd op hun paspoorten wel klopte. Die vraag was helemaal terecht, want de helft van de pups had dezelfde geboortedatum, en de andere helft weer een andere zelfde datum. Dat gaf ons het sterke vermoeden dat daarmee was gesjoemeld. Ons onderzoek bevestigde dat, ook al konden we niet op de dag exact aantonen hoe oud de pups waren."



## Een pupgebit in ontwikkeling



Foto 1: het melkgebit.



Foto 2: het wisselen.

### Breder onderzoek

Het ExpertiseCentrum besloot verder te gaan met breder onderzoek, om zo veel mogelijk data te verzamelen over zo veel mogelijk verschillende rassen. "Hoe groter de groep onderzochte honden, des te beter je voorspellingen worden." Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op pups bij hondenscholen, maar ook daar tastten de onderzoekers enigszins in het duister over de werkelijke geboortedatum, omdat je nooit zeker weet of de paspoorten niet vervalst zijn. De onderzoekers gingen daarom op zoek naar pups waarmee meer betrouwbare data verzameld konden worden, en zo kwam men terecht bij stamboomhonden. "Van stamboomhonden is immers eenduidig bekend op welke datum ze zijn geboren", aldus Henriëtte. "Dan kun je dus ook beter bepalen op hoeveel weken de pups wisselen."

### Gebitsfoto's insturen

Zo werd in 2020 de Raad van Beheer als koepelorganisatie gevraagd een oproep onder zijn leden te doen om aan het onderzoek deel te nemen. Gezien het belang van het onderzoek ondersteunt de Raad van Beheer dit van harte en deed meerdere malen een oproep aan zijn achterban. Henriëtte: "Daar waren we natuurlijk heel blij mee. Wat we van deelnemers vragen is of zij zich met hun pup willen

aanmelden via onze website. Daar vult men alle relevante gegevens van de pup in, zoals de geboortedatum, het NHSB-nummer enzovoort. Dan is het de bedoeling dat men vanaf de leeftijd van tien weken tweemaal per week een foto van de snijtanden maakt en naar ons opstuurt. Het insturen van foto's kan stoppen als het laatste tandje van de pup gewisseld is."

*"We zijn enorm blij met de grote bereidwilligheid van fokkers en pupeigenaren om vrijwillig aan het onderzoek bij te dragen"*

Er wordt niet uitsluitend met stamboomhonden gewerkt, maar ook met lookalikes (rashonden zonder stamboom) en kruisingen. "Die zijn zeker ook welkom voor het onderzoek" aldus Henriëtte, "zolang we maar honderd procent zeker weten dat de geboortedatum klopt. Hoe meer data, hoe beter. Wel gaan we de niet-stamboomhonden in het eindrapport onderscheiden van de stamboomhonden, omdat je nu eenmaal van stamboomhonden de exacte geboortedatum hebt en van de andere honden niet."



Foto's: Universiteit Utrecht, Faculteit Diergeneeskunde.

Foto 3: het volwassen gebit komt tevoorschijn.

### Zo veel mogelijk rassen

Het moment van wisselen is bij ieder ras weer net even anders, reden waarom de onderzoekers van zo veel mogelijk rassen gegevens willen verzamelen. De foto's van de gebitten worden beoordeeld en opgenomen in de groeiende databank van het ExpertiseCentrum, waarin alle gegevens worden geanalyseerd en in statistieken ondergebracht.

Henriette: "We zijn enorm blij met de grote bereidwilligheid van fokkers en pupeigenaren om vrijwillig aan het onderzoek bij te dragen. Het is best een belasting om tweemaal per week zo'n foto te maken, waar je sowieso twee personen voor nodig hebt: een die de pup vasthoudt en de ander die de foto maakt. Heel veel dank daarvoor aan al deze mensen!"

Inmiddels telt de dataset 929 honden, waarvan 881 stamboomhonden en 48 kruisingen. "Dat is heel geweldig. Toch hebben we nog vooral van grote en heel kleine rassen foto's nodig. Daar hebben we eerder dit jaar oproep voor gedaan, daar is goed op gereageerd." De onderzoekers missen vooral data van de allerkleinste categorie (kleiner dan dertig centimeter schofthoogte).

### Rol dierenarts

Voortschrijdend inzicht dat met het onderzoek naar voren komt, is dat pups over het algemeen later van melkgebit wisselen dan de 12 tot 15 weken die in de literatuur herhaaldelijk genoemd wordt. "Dat maakt het lastig om voor de grenscon-

trole een betrouwbare beoordeling van de leeftijd van de pups te kunnen doen. Want bij import moeten ze wettelijk gezien minimaal 15 weken zijn. Als ze dan nog niet wisselen, hoeft dat dus nog niets te zeggen. Komt echter een pup bij de dierenarts die volgens zijn papieren twintig weken is, maar nog niet aan het wisselen, dan is de hond echt te jong de grens over gekomen. En kan de dierenarts daar melding van maken. Bij de beoordeling die hij of zij dan doet, kan onze tool ingezet worden om de bewijslast te waarmaken. Zo kan de handelaar die in overtreding is, met terugwerkende kracht aangepakt worden. Recent zijn er op basis van dit soort meldingen invallen bij malafide handelaren gedaan. Dus op deze manier werkt de tool prima." ■

### MEEDOEN?

Het onderzoek van het ExpertiseCentrum gaat nog wel even door, omdat het succes ervan valt of staat met de hoeveelheid data die wordt verzameld.

Dus zijn de onderzoekers nog altijd geïnteresseerd in meer deelnemers. Ben je in het bezit van een pasgeboren (rashonden)pup van maximaal tien weken oud? Meld je dan aan bij de Universiteit Utrecht, dan wordt er zo snel mogelijk contact opgenomen. Aanmelden kan via [www.diergeneeskunde.nl/leeftijdsbepaling](http://www.diergeneeskunde.nl/leeftijdsbepaling).